

Projekt Casemanagement 2.0

Unga vuxna med aktivitetsersättning

Bakgrund:

I Sverige har antalet unga vuxna med aktivitetsersättning (19-29 år) ökat de senaste åren, med stora konsekvenser både för individen och samhället i stort. År 2016 uppgår över 38 000 personer aktivitetsersättning varav över 30 000 på grund av nedsatt arbetsförmåga. Antalet personer med aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga som lämnar försäkringen är relativt lågt och ersättningsperioderna är ofta långa. Försörjning genom aktivitetsersättning medför en avsevärd risk att hamna utanför arbetsmarknaden med de konsekvenser som detta innebär. Yngre personer får ofta låg aktivitetsersättning eftersom de sällan har hunnit upparbeta en arbetsinkomst.

Enligt målgruppsanalysen som är gjord inom Söderåsens samordningsförbund (hösten 2017) för Bjuvs- och Åstorps kommun i jämförelse med Riket, Skåne och Helsingborgs kommun är antalet unga vuxna (19-29 år) med aktivitetsersättning per 1000 invånare (hela befolkningen) betydligt fler i såväl Bjuvs- som Åstorps kommun, jämfört med riket, Skåne och Helsingborgs kommun.

I "Effektutvärderingen av insatser för unga med aktivitetsersättning" görs en bedömning av vilken av insatserna Förstärkt samarbetet (FS), Supported Employment (SE) eller Case Management (CM) som är effektivast för att få unga med aktivitetsersättning ut i arbete. Studien visar att Supported Employment är den effektivaste insatsen. Studien visar också att arbetslivsinriktad rehabilitering riktad mot unga med aktivitetsersättning ger resultat.

Tanken med detta projektförslag är att istället för som i effektutvärderingen, jämföra vilken metod som är effektivast, ska här minst två av de olika insatserna samverka för att kunna ge stöd till unga vuxna med aktivitetsersättning för att få eller behålla ett arbete. Med detta arbetssätt där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunen samverkar skulle man kunna hjälpa fler unga vuxna med aktivitetsersättning för att få eller behålla ett arbete.

Projektidé

- Att unga vuxna med aktivitetsersättning som bedöms kunna tillgodogöra sig arbetslivsinriktad rehabilitering utvecklar eller återfår arbetsförmågan och återgår i arbete alternativt får ett arbete eller påbörjar studier.
- Uppföljningen av de olika insatserna ska kunna ske under en längre tid eftersom det är viktigt med ett långvarigt stöd till individerna för att de ska kunna få och behålla ett arbete eller påbörja och upprätthålla studier.

Syfte och målsättning

Syfte med projektet är att skapa en arbetsmodell som genom samverkan mellan handläggare inom Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och en case manager inom kommunen, erbjuder ett mer omfattande stöd till de personer med aktivitetsersättning som är i behov av detta för att få eller behålla ett arbete alternativt påbörja studier.

Målsättningen är att kunna stödja fler personer med aktivitetsersättning som är aktuella hos Arbetsförmedlingen till arbete eller studier.

Målgrupp

- Unga vuxna med aktivitetsersättning (19 - 29 år) bosatta i Åstorps- eller Bjuvs kommun. En förutsättning är att man är inskriven på arbetsförmedlingen och bedöms kunna tillgodogöra sig arbetslivsinriktad rehabilitering samt vill ha ett extra stöd för att få eller behålla ett arbete alternativt påbörja studier.

Definitioner.

- Förstärkta samarbetet.
Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samverkar inom det förstärkta samarbetet (FS).
Målgruppen för det förstärkta samarbetet är de som har en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning (vilket inkluderar unga vuxna med aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga) och som är i behov av rehabilitering för att få eller återfå sin arbetsförmåga.
Det förstärkta samarbetet består av två delar, en gemensam kartläggning och aktiva insatser. I den gemensamma kartläggningen medverkar deltagaren, personlig handläggare (Fk) och arbetsförmedlaren (Af). I vissa fall kan även professioner från exempelvis kommunen och vårdgivare medverka i planeringen av insatserna.
- Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)
Arbetsförmedlingen tillämpar sedan 1993 Supported Employment (SE) i ett arbetsmarknadspolitiskt program, Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS). Arbetet utförs av en arbetsförmedlare som har utbildning i metoden SE samt god kunskap om den lokala arbetsmarknaden. Tillgången till SIUS-konsulenter ges efter en inledande utrednings- och förberedelsestid, samt om det bedöms finnas behov även konsultation av specialist. Ackvirering av anpassat arbete samt individuellt stöd i utförandet på arbetsplatsen är kärnan i SE-metodiken. SIUS-konsulenten ger stöd till både deltagaren och arbetsgivaren. I praktiken kan det innebära att SIUS-konsulenten arbetar sida vid sida med deltagaren under en tid. I SIUS-konsulentens uppdrag ingår även att ge uppföljningsstöd under pågående anställning i syfte att säkra en hållbarhet i den aktuella anställningen och ett för deltagaren långsiktigt deltagande i arbetslivet.

- **Case Management**

Case Management (CM) utvecklades i Amerika under 1970-talet och 1980-talet.

Projektets definition av CM ligger nära Socialstyrelsens personliga ombud och bör utföras av en person anställd vid kommunen. Detta innebär att insatsen CM medför en trepartssamverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunen. I projektet kommer case managerns roll specificeras mot inriktningen att verka för att individen får de behov och förutsättningar uppfyllda som på sikt bidrar till förbättrade möjligheter att få och behålla en anställning.

I arbetet med att skapa bättre förutsättningar fungerar case managern som en samordnad länk för deltagaren i kontakter med berörda myndigheter (vårdgivare, kommunen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och så vidare).

Exempel på områden där case managern kan hjälpa deltagaren att få stöd är inom hälsa, bostöd, vård, behandling, hjälpmedel och fritid.

Tillsammans gör deltagaren och case managern en planering för hur deltagaren ska närma sig sina mål och för hur stödet från case managern ska se ut. Målet i projektet är alltid arbete, ofta genom att deltagaren initialt får hjälp att undanröja hinder för att kunna arbeta.

Inom insatsen CM finns en uttalad ambition att samarbeta med andra professioner kring individens förutsättningar.

En stor skillnad mellan förstärkta samarbetet (FS), supported employment (SE) och case management (CM) är att inom såväl (FS) som (SE) är huvudinriktningen alltid arbetsrehabilitering och utifrån case management (CM) är det deltagarens hela livssituation.

Insatser i projektet

Insatserna ska vara individuellt anpassade och vara arbetslivsinriktade.

Insatserna medför en trepartssamverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunen.

- Arbetslivsinriktade insatser är för unga vuxna med aktivitetsersättning som är inskrivna på arbetsförmedlingen i förstärkta samarbetet eller i det arbetsmarknadspolitiska programmet "Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) och som är i behov av ett stöd från en case manager för att få eller behålla ett arbete. Bedömningen görs av handläggare inom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i dialog med berörd person.
- Case managerns roll är att verka för att berörd person får de behov och förutsättningar uppfyllda som på sikt bidrar till förbättrade möjligheter att få och behålla en anställning och som ligger utanför de arbetsuppgifter som handläggarna inom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan normalt utför.
- Arbetsförmedlingen kommer alltid vara "huvudman" för det aktuella ärendet fastän att en case manager är inne och jobbar i ärendet.

- Case managers arbete kommer alltid utgå från den gemensamma handlingsplan som Arbetsförmedling, Försäkringskassan, berörd deltagare och case managern har kommit fram till.
- I case managers arbete finns en uttalad ambition att samarbeta med andra professioner kring individens förutsättningar.
- Eftersom det även kan beröra unga vuxna deltagare som har en anställning (behålla ett arbete) så är förutsättningen att deltagaren haft en aktivitetsersättning innan anställningen eller har en vilande aktivitetsersättning.

Antal aktuella deltagare

- Beräknat antal deltagare är ca 4 från Bjuvs- och ca 4 från Åstorps kommun. Antalet deltagare kommer att fortlöpande utvärderas under projektet gång.

Resurspersoner i projektet

- Handläggare inom Förstärkta samarbetet (Af o Fk) – befintliga resurser
- SIUS handläggare (Af) – befintliga resurser
- Arbetsförmedlingens specialister – befintliga resurser
- Handläggare inom Försäkringskassan – befintliga resurser
- Handläggare och samordnare inom kommunen – befintliga resurser
- Case Manager, samordnare av projektet – ny resurs finansierad av samordningsförbundet motsvarande en 50 % tjänst för att täcka både Bjuvs- och Åstorps kommun.

Tidplan för projektet

Preliminär uppstart av projektet september 2018

Avslutning av projektet december 2020

Uppföljning av projektet

Första uppföljning december 2018 och därefter delårsuppföljningar och helårsuppföljningar samt slutredovisning hösten 2020.

Huvudsakliga samverkansparter

Åstorps kommun, Bjuvs kommun, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Ansvarar för projektet och samtidigt huvudman

Arbetsmarknadsenheten Åstorps kommun kommer ansvara för projektet och kommer samtidigt vara huvudman.

Styrgrupp

- Chef Arbetsmarknadsenheten Åstorps kommun
- Representant för Arbetsförmedlingen
- Representant för Försäkringskassan
- Förbundschef Söderåsens samordningsförbund

Budget

Kostnader för 28 månaders projekttid blir 728 000 kr enligt nedan.
Ansvarig Åstorps kommun, Arbetsmarknadsenheten

• Projektsamordnare 50%	21 000 kr/mån
• Resor och lokaler	3 000 kr/mån
• Övrigt	2 000 kr/mån

Kostnaderna kommer att fördelas för respektive år enligt:

År 2018	104 000 kr
År 2019	312 000 kr
År 2020	312 000 kr

Rapportering till styrelsen i Söderåsens samordningsförbund.

Delårsrapporter och helårsrapporter redovisas till förbundschefen i Söderåsens samordningsförbund som i sin tur redovisar för styrelsen. Önskar styrelsen ytterligare information så tillhanda projektsamordnaren och projektägaren detta.

Äskande

Åstorps kommun (Arbetsmarknadsenheten) äskar av Söderåsens samordningsförbund 728 000 kr (fördelat på år 2018 = 104 000 kr, år 2019 = 312 000 kr, år 2020 = 312 000 kr) för att kunna driva projekt Casemanagement 2.0 under perioden 2018-09-01 – 2020-12-31.

Sammanfattning

En samverkan mellan handläggare inom Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och en case manager erbjuder ett mer omfattande stöd till de deltagare med aktivitetsersättning som är i behov av detta. En stor skillnad mellan förstärkta samarbetet (FS), supported employment (SE) och case management (CM) är att inom såväl (FS) som (SE) är huvudinriktningen alltid arbetsrehabilitering och utifrån case management (CM) är det deltagarens hela livssituation. Det är inte alls ovanligt att det är faktorer som inte direkt är arbetsrelaterade som gör att deltagaren inte får eller kan behålla en anställning. Genom att få dessa insatser till att samverka kan fler unga med aktivitetsersättning få eller behålla ett arbete eller påbörja och upprätthålla studier.

Åstorp 180525

Camilla Fahlström
Avdelningschef arbete och tillväxt
Åstorps kommun